

Na osnovu člana 228. tačka 8. Ustava Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, Savezno izvršno veće donosi

UREDBU O RATIFIKACIJI KONVENCIJE MOR-A BR. 92

(Sl. list SFRJ - Međunarodni ugovori br. 3/67)

Osnovni tekst na snazi od 07/04/1967 , u primeni od 07/04/1967

Član 1.

Ratifikuje se Konvencija MOR-a broj 92 o smeštaju posade na pomorskim brodovima, donesena na Opštoj konferenciju Međunarodne organizacije rada u Ženevi 18. juna 1949 godine, koja u originalu na francuskom jeziku ^[1] i u prevodu na srpskohrvatskom jeziku glasi:

KONVENCIJA BR. 92 KOJA SE ODNOSI NA SMEŠTAJ POSADE NA BRODU (REVIDIRANA 1949. GODINE)

Opšta konferencija Međunarodne organizacije rada, koju je sazvaao, u Ženevi, Administrativni savet Međunarodnog biroa rada, gde se i sastao u svoje trideset drugo zasedanje 8. juna 1949. godine, pošto je odlučila da usvoji jasne preporuke o delimičnoj reviziji Konvencije o smeštaju posade iz 1946. godine, koju je Konferencija usvojila na svom Dvadeset osmom zasedanju, pitanje koje čini dvanaestu tačku dnevnog reda Zasedanja, smatrajući da ti predlozi treba da dobiju oblik međunarodne konvencije, usvaja danas, osamnaestog juna hiljadu devet sto četrdeset devete godine nižu konvenciju koja će biti nazvana Konvencija o smeštaju posade (revidirana) iz 1949. godine.

Deo I

OPŠTE ODREDBE

Član 1.

1. Ova konvencija primenjuje se na svaki pomorski brod mehaničkog pogona, državne ili privatne svojine koji u komercijalne svrhe služi transportu robe ili putnika i koji je registrovan na teritoriji za koju je ova konvencija na snazi.

2. Nacionalnim zakonodavstvom će se odrediti kad će se brod smatrati kao pomorski brod u smislu ove konvencije.

3. Ova konvencija se ne primenjuje:

a) na brodove čija je nosivost manja od 500 tona;

b) na brodove čiji je glavni način pogona jedro, ali koji su snabdeveni i pomoćnom mašinom;

c) na brodove za ribolov, lov na kitove ili slične poslove;

d) na remorkere.

4. Ipak, ova konvencija će se primenjivati ukoliko je to razumno i izvodljivo:

a) na brodove od 200 do 500 tona;

b) na smeštaj lica zaposlenih na normalnim poslovima brodova za lov na kitove ili slične poslove.

5. Osim toga, može se odstupiti u pogledu ma kog broda od pune primene ma koje odredbe dela III ove konvencije ako, posle savetovanja organizacija brodovlasnika i/ili brodovlasnika i organizacija priznatih bona fide pomoraca, nadležna vlast smatra da će modalitet odstupanja doneti korist, koja će imati za cilj utvrđivanje uslova koji, u celini, neće biti manje povoljni od onih koji proizlaze iz punog primenjivanja Konvencije. Država članica saopštiće detalje o svim odstupanjima ove vrste generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada koji će o tome obavestiti članice Međunarodne organizacije rada.

Član 2.

U vezi sa primenom ove konvencije:

a) izraz "brod" označava svaki brod na koji se primenjuje Konvencija;

b) izraz "tona" znači - bruto tona nosivosti;

c) izraz "putnički brod" znači - svaki brod za koji važi bilo uverenje o obezbeđenju izdato saglasno odredbama na snazi Međunarodne konvencije za očuvanje ljudskih života na moru, bilo uverenje za transport putnika;

- d) izraz "oficir" označava svako lice izuzimajući zapovednika broda, koje ima rang oficira prema nacionalnom zakonodavstvu ili, u nedostatku takvog zakonodavstva, prema kolektivnim ugovorima ili prema običaju;
- e) izraz "niže osoblje" podrazumeva svakog drugog člana posade osim oficira;
- f) izraz "član osoblja maistrance" označava svakog člana nižeg osoblja koji vrši funkciju nadzornika ili ima neku specijalnu odgovornost i koji se smatra kao takav na osnovu nacionalnog zakonodavstva, ili, u nedostatku takvog zakonodavstva, na osnovu kolektivnih ugovora ili običaja;
- g) izraz "smeštaj posade" označava mesta za spavanje, trpezarije, sanitarne instalacije, ambulante i mesta za zabavu koja su predviđena za posadu;
- h) izraz "propisan" znači propisan od strane nacionalnog zakonodavstva ili nadležne vlasti;
- i) izraz "odobren" znači odobren od nadležne vlasti;
- j) izraz "novo registrovanje" označava novu registraciju prilikom istovremene promene zastave i vlasništva broda.

Član 3.

1. Svaka država članica za koju je ova konvencija na snazi obavezuje se da održava na snazi zakonodavstvo koje može da obezbedi primenu odredaba sadržanih u delovima II, III i IV ove konvencije.
2. Ovo zakonodavstvo će:

- a) obavezati nadležnu vlast da saopšti svima zainteresovanim odredbe koje budu donete;
- b) odrediti lica koja će biti zadužena za njihovu primenu;
- c) propisati odgovarajuće sankcije za svaki prekršaj;
- d) predvideti ustanovljenje i održavanje sistema inspekcije koji će obezbediti poštovanje donetih odredaba;
- e) obavezati nadležnu vlast da konsultuje organizacije brodovlasnika i/ili brodovlasnika i priznatih organizacija bona fide

pomoraca u cilju izrade pravilnika i saradnje do najveće mere zainteresovanih strana u vezi sa primenjivanjem tih pravilnika.

Deo II

USTANOVLENJE PLANOVA I KONTROLA SMEŠTAJA POSADE

Član 4.

1. Pre nego što počne izgradnja nekog broda, njegov plan u kome će biti, po propisanoj skali, naznačeni mesto i opšti raspored smeštaja posade, biće podnet na odobrenje nadležnoj vlasti.

2. Pre nego što počne građenje prostora za smeštaj posade ili ako na brodu postojeći smeštaj za osoblje ne bude izmenjen ili prepravljen, detaljan plan ovog smeštaja, praćen svim korisnim obaveštenjima, biće podnet na odobrenje nadležnoj vlasti; ovim planom će se naznačiti, po propisanoj skali i u propisanim detaljima, namena svake prostorije, raspored nameštaja i ostale instalacije, vrste i mesto uređaja za provetravanje, osvetljenje i grejanje, kao i sanitarni uređaji. Ipak, u slučaju hitnosti ili u slučaju izmena ili privremenih prepravki koje se vrše van registrovane zemlje biće dovoljno, za primenu ovog člana, da se planovi docnije podnesu na odobrenje nadležnoj vlasti.

Član 5.

Nadležna vlast vršiće pregled svakog broda i uveriće se da li je smeštaj posade saobrazan potrebnim uslovima koje zahtevaju zakoni i pravilnici ako:

- a) se izvrši prvo ili novo registrovanje,
- b) prostor za smeštaj posade bude znatno izmenjen ili prepravljen,
- c) se bilo neka organizacija pomoraca priznata bona fide, koja predstavlja celu ili deo posade, bilo jedan broj ili propisani procent članova posade u propisanoj formi i blagovremeno, da bi se izbeglo svako zakašnjenje broda, žali nadležnoj vlasti, da prostor za smeštaj posade ne odgovara odredbama Konvencije.

Deo III

PROPISI U VEZI SA SMEŠTAJEM POSADE

Član 6.

1. Mesto, pristup, konstrukcija i raspored prostora za smeštaj posade u odnosu na ostale delove broda treba da budu takvi da omoguće dovoljno bezbednosti, zaštitu protiv nevremena i mora, kao i izolaciju protiv toplote,

hladnoće, velike larme i mirisa ili isparavanja koja dolaze iz drugih delova broda.

2. Biće zabranjen svaki direktan otvor koji bi vezivao mesta za spavanje sa odeljenjima namenjenim tovaru, odeljenjima za mašine i loženje, kuhinjama, odeljenjima gde se čuvaju aparati za osvetljenje, magacinima sa bojom, magacinima na palubi, mašinama i ostalim opštim magacinima, sušionicama, prostorijama određenim za zajedničko održavanje čistoće ili WC-om. Delovi pregrada koji odvajaju ove prostorije od mesta za spavanje, kao i spoljne pregrade istih, biće propisno sagrađene od čelika ili bilo kog drugog odobrenog materijala i biće nepropustljivi u odnosu na vodu i gasove.

3. Spoljni zidovi spavaonica i trpezarija biće propisno izolovani. Mašinski prostor, kao i pregrade koje odvajaju kuhinje ili ostale prostorije koje zrače toplotu biće propisno izolovane kad god bi toplota mogla da smeta uređajima i brodskim hodnicima. Isto tako, učiniće se sve što je potrebno radi ostvarenja zaštite protiv toplote koju ispuštaju kanali za paru i toplu vodu.

4. Unutrašnje pregrade biće sagrađene od odobrenog materijala u kome se ne može razmnožavati gamad.

5. Mesta za spavanje, trpezarije, sale za odmor i prolazi unutar prostora za smeštaj posade biće pristojno izolovani tako da se izbegne svaka kondenzacija ili svaka suvišna toplota.

6. Glavne cevi za paru, čekrci i ostali slični pomoćni aparati ne treba da prolaze kroz prostorije za smeštaj posade niti, kad god je to tehnički moguće, kroz hodnike koji vode u te prostorije. Ako, u ovom poslednjem slučaju, nije tako urađeno, ove cevi bi trebalo da budu ograđene i da ne propuštaju toplotu.

7. Unutrašnje pregrade biće načinjene od materijala čija površina može lako da se održava u čistom stanju. Biće zabranjeno patosanje sa ukivanjem ili svaki drugi način koji bi omogućavao razmnožavanje gamadi.

8. Nadležna vlast će odlučiti u kojoj će se meri predvideti uređaji za sprečavanje požara ili za usporavanje njegovog širenja prilikom izgradnje prostorija za smeštaj posade.

9. Zidovi i tavanice spavaonica i trpezarija treba da budu takvi da se mogu lako održavati u čistom stanju i treba, ukoliko su obojeni, da to bude svetlom bojom; biće zabranjeno mešanje lepka sa krečom.

10. Bojadisanje unutrašnjih zidova ponovno će se vršiti kad se za to ukaže potreba.

11. Materijali i način konstruisanja materijala za oblaganje paluba u svim prostorijama namenjenim za smeštaj posade treba da budu odobreni. Ovaj materijal za oblaganje treba da bude nepromočiv i da se lako održava u čistom stanju.

12. Ako su obloge palube od sastavljenih delova, sastavljanje sa zidom biće zaokrugljeno tako da se izbegnu pukotine.

13. Biće predviđeno i dovoljno uređaja za oticanje vode.

Član 7.

1. Spavaonice i trpezarije biće dovoljno provetravane.

2. Sistem provetranja regulisaće se tako da održava vazduh u zadovoljavajućim uslovima i da obezbeđuje dovoljnu cirkulaciju po svakom vremenu i u svim klimama.
3. Svaki brod koji je određen za stalnu plovidbu u tropskim predelima ili Persijskom zalivu biće istovremeno snabdeven mehaničkim sredstvima za provetranje i električnim ventilatorima, s tim da se upotrebi jedno od tih sredstava tamo gde ono može obezbediti zadovoljavajuće provetranje.
4. Svaki brod za plovidbu van tropskih predela biće snabdeven bilo mehaničkim sistemom provetranja bilo električnim ventilatorima. Nadležna vlast može od ove obaveze osloboditi svaki brod koji obično plavi u hladnim morima severne i južne hemisfere.
5. Pogonska snaga potrebna za funkcionisanje sistema provetranja, predviđenih u čl. [3.](#) i [4.](#), treba da bude na raspolaganju ukoliko je to izvodljivo za sve vreme dok posada stanuje na brodu ili radi na njemu i ako to zahtevaju okolnosti.

Član 8.

1. Osim na brodovima namenjenim za putovanja po tropskim predelima ili Persijskom zalivu, biće predviđena odgovarajuća instalacija za grejanje prostorije za smeštaj posade.
2. Instalacija za grejanje treba da funkcioniše, kad je to moguće, dok posada živi i radi na brodu ako to zahtevaju okolnosti.
3. Na svakom brodu gde treba da postoje instalacije za grejanje one će biti na paru, toplu vodu, topao vazduh ili električnu struju.
4. Na svakom brodu gde je grejanje obezbeđeno pećima, učiniće se sve što je potrebno da one budu ili dovoljno velike ili pogodno postavljene i zaklonjene, ili da ne kvare vazduh.
5. Instalacije za grejanje treba da održavaju u prostorijama za smeštaj posade temperaturu koja odgovara normalnim uslovima vremena i klime na koje brod nailazi u toku plovidbe. Nadležna vlast treba da propiše uslove koje treba ispuniti.
6. Radijatori i ostali aparati za grejanje biće postavljeni tako da se izbegne rizik od požara i da ne predstavljaju izvor opasnosti ili neudobnosti za one koji su u tim prostorijama smešteni. Ako bude potrebno, biće snabdeveni zaštitnim zaklonom.

Član 9.

1. Pod rezervom posebnih odstupanja koja se mogu odobriti za putničke brodove, spavaonice i trpezarije će biti osvetljene prirodnom svetlošću i biće, osim toga, snabdevene i odgovarajućim instalacijama za veštačko osvetljenje.
2. Sve prostorije namenjene posadi treba da budu dovoljno osvetljene. Prirodna svetlost u prostorijama za smeštaj posade treba da obezbedi svakom licu normalnog vida da može u svakom delu prostorije kroz koji se prolazi da čita, po svetlom vremenu i u toku dana, obične odštampane novine. Ako je nemoguće obezbediti dovoljnu prirodnu svetlost postaviće se sistem veštačkog osvetljenja iste jačine.

3. Svaki brod će biti snabdeven instalacijom koja će omogućiti električno osvetljenje stambenih prostorija posade. Ukoliko ne postoje na brodu dva nezavisna izvora proizvodnje električne struje, biće predviđen dopunski sistem pomoćnog osvetljenja lampama ili aparatima za osvetljavanje odgovarajućeg tipa.

4. Veštačka svetlost biće tako postavljena da je lica koja se nalaze u prostoriji mogu koristiti do maksimuma.

5. U spavaonicama svako ležište biće kod uzglavlja snabdeveno električnom lampom.

Član 10.

1. Spavaonica će biti smeštena iznad linije maksimalnog opterećenja u sredini ili na zadnjem delu broda.

2. U izuzetnim slučajevima, nadležna vlast može dozvoliti postavljanje spavaonica na pramcu broda, ali ni u kom slučaju izvan kolizione pregrade - ako nijedno drugo mesto ne bi bilo povoljno ili praktično zbog tipa broda, njegovih dimenzija ili službe za koju je određen.

3. Uz rezervu da su preduzete zadovoljavajuće mere za osvetljenje i provetravanje, nadležna vlast može da dozvoli putničkim brodovima da postavljaju spavaonice ispod linije opterećenja, ali ni u kom slučaju odmah ispod službenih hodnika.

4. Površina ležišta po osobi namenjena nižim osobama može biti manja od:

a) $1,85 \text{ m}^2$ (ili 20 kvadratnih stopa) - na brodovima čija je nosivost manja od 800 tona;

b) $2,35 \text{ m}^2$ (ili 25 kvadratnih stopa) - na brodovima čija je nosivost 800 tona ili više, ali manja od 3000 tona;

c) $2,78 \text{ m}^2$ (ili 30 kvadratnih stopa) - na brodovima čija je nosivost 3000 tona ili više.

Na putničkim brodovima gde je smešteno više od 4 člana nižeg osoblja u istoj spavaonici minimalna površina po osobi biće $2,22 \text{ m}^2$ (24 kvadratne stope).

5. Za brodove gde su zaposlene grupe nižeg osoblja i koji zahtevaju ukrcavanje mnogo većeg broja osoblja nego što bi se inače koristilo, nadležna vlast moći će za ovu vrstu osoblja da smanji površinu ležišta po osobi, ali da:

a) ukupna površina spavaonica ovih grupa ne bude manja od one koja bi se dala da brojno stanje nije uvećano;

b) minimalna površina ležišta po osobi bude bar:

i) $1,67 \text{ m}^2$ (18 kvadratnih stopa) - za brodove čija je nosivost manja od 3000 tona;

ii) $1,85 \text{ m}^2$ (20 kvadratnih stopa) - za brodove čija je nosivost 3000 tona ili više.

6. Prostor zauzet ležištima, ormarima, komodama i sedištima biće uračunat u površinu. Sasvim mali prostori ili prostori nepravilnog oblika koji stvarno ne povećavaju raspoloživi prostor za kretanje niti mogu biti iskorišćeni za smeštaj nameštaja - neće se uračunavati.

7. Slobodna visina spavaonica posade treba da bude najmanje 1,90 m (6 stopa i 3 cola).

8. Spavaonica će biti u dovoljnom broju kako bi svaka kategorija posade raspolagala sa jednom ili više odvojenih prostorija; međutim, nadležna vlast može da dozvoli i odstupanje od ove odredbe ukoliko su u pitanju brodovi male tonaže.

9. Broj lica kojima je dozvoljeno da zauzmu pojedino ležište ne može premašiti sledeće maksimalne brojke:

a) oficiri, šefovi službi, oficiri palube i strojarski oficiri-šefovi smene i prvi oficiri ili radiooperatori - jedno lice na svaku sobu;

b) ostali oficiri - po jedan u sobi, ako je to moguće, a ni u kom slučaju više od dvojice;

c) podoficirsko osoblje - po jedan ili dvojica u prostoriji, a ni u kom slučaju više od dvojice;

d) ostalo niže osoblje - po dva ili tri lica u jednoj prostoriji ako je moguće, a ni u kom slučaju više od četiri.

10. Radi obezbeđenja zadovoljavajućeg i udobnog smeštaja, nadležna vlast moći će posle savetovanja sa organizacijama brodo vlasnika i/ili brodo vlasnika i bona fide priznatih organizacija pomoraca, da dozvole kod izvesnih putničkih brodova najviše do 10 članova posade u istoj prostoriji.

11. Maksimalni broj lica za smeštaj u jednoj spavaonici biće čitko označen tako da se ne može brisati, i to na lako uočljivom mestu.

12. Članovi posade će raspolagati posebnim ležištima.

13. Ležišta neće biti postavljena jedno pored drugog tako da se jednom ležištu može prići samo preko drugih ležišta.

14. Zabranjeno je postavljanje više od dva ležišta jedno iznad drugog. U slučaju da su ležišta postavljena duž zida broda, zabranjeno je postavljati još jedno ležište na mestu gde se iznad postojećeg ležišta nalazi prozor.

15. Ako su ležišta jedno nad drugim, donje ležište ne može biti postavljeno niže od 0,30 m (12 coli) iznad poda. Gornje ležište biće smešteno na polovini prostora iznad dna donjeg ležišta i donjeg dela tavanskih greda.

16. Unutrašnje minimalne dimenzije ležišta biće 1,90 m na 0,68 m (6 stopa, i 3 cola na 2 stope i 3 cola).

17. Ram ležišta biće od odobrenog tvrdog i glatkog materijala koji nije podložan nagrizanju niti razmnožavanju gamadi.

18. Ako se u građenju ležišta koriste ramovi oni će biti potpuno zatvoreni i bez rupica koje bi omogućavale da se uvuče gamad.
19. Svako ležište biće snabdeveno elastičnim dnom ili elastičnim madracem i dušekom od odobrenog materijala. Korišćenje slame ili drugog materijala za punjenje dušeka u koji može da se zavuče gamad, zabranjeno je.
20. Kada su ležišta jedna iznad drugog, dno koje ne propušta prašinu i koje je od drveta, platna ili neke druge odgovarajuće materije biće pričvršćeno za donji deo elastičnog madraca gornjeg ležišta.
21. Svaka spavaonica biće uređena i nameštena tako da se može lako održavati i da obezbedi pristojnu udobnost.
22. Nameštaj će se sastojati od jednog ormara za svaku osobu. Ormar će biti najmanje 1,52 m (5 stopa) visine i imaće poprečnu pregradu od 19,30 dm² (300 kvadratnih coli). On će imati policu i uređaje za zatvaranje katancem. Katanac će nabaviti lice koje se njime koristi.
23. Svaka spavaonica imaće sto ili pisaci sto određenog oblika, koji će biti na spuštanje ili na žljebak, i udobne stolice.
24. Nameštaj će biti načinjen od glatkog i tvrdog materijala koji nije podložan deformisanju ili nagrivanju.
25. Svako lice raspolagaće jednom fiokom ili odgovarajućim prostorom veličine od najmanje 0,56 m² (2 kubne stope).
26. Prozori spavaonica imaće zavese.
27. U svakoj spavaonici nalaziće se ogledalo, ormar za toaletni pribor, polica za knjige i dovoljan broj vešalica za odelo.
28. Ukoliko je to izvodljivo, ležišta će biti raspoređena tako da stražarske smene budu odvojene i da se izbegne da lice koje radi danju deli istu prostoriju sa ljudima koji su na straži.

Član 11.

1. Dovoljan broj trepezarija će biti instaliran na svakom brodu.
2. Na brodovima čija je nosivost manja od 1000 tona biće predviđene odvojene trepezarije za:

- a) zapovednika i oficire;
- b) podoficire i ostalo niže osoblje.

3. Na brodovima čija je nosivost 1000 ili više tona biće predviđene posebne trepezarije za:

- a) zapovednika i oficire;
- b) podoficire i niže osoblje palube;
- c) podoficire i ostalo niže osoblje kod mašina.

Međutim:

- i) jedna od trpezarija predviđenih za podoficire i ostalo niže osoblje može se dodeliti podoficirima a druga - ostalom nižem osoblju;
 - ii) jedna jedina trpezarija može da se predvidi i za podoficire i za ostalo niže osoblje palube i mašina ako brodovlasnici i/ili njihove zainteresovane organizacije i bona fide priznate zainteresovane organizacije pomoraca više vole da to tako bude.
4. Slično će biti predviđeno i za osoblje opšte službe bilo da se načini i za njih jedna odvojena trpezarija bilo da im se da pravo da koriste trpezarije drugih kategorija. Na brodovima od 5000 tona i više koji ukrcavaju više od 5 službenika za opštu službu treba da bude predviđena odvojena trpezarija.
 5. Dimenzije i uređaj svake trpezarije treba da budu dovoljni za verovatan broj lica koji će ih koristiti u isto vreme.
 6. Svaka trpezarija će biti snabdevena stolovima i sedištima odobrenim i u dovoljnom broju za verovatan broj lica koji će ih koristiti u isto vreme.
 7. Nadležna vlast može da dozvoli odstupanja od gornjih odredaba u vezi sa uređajima i trpezarijama, ukoliko postoje specijalni uslovi na putničkom brodu koji to mogu zahtevati.
 8. Trpezarije će biti odvojene od prostorija za spavanje i smeštene što bliže kuhinji.
 9. Odgovarajuća instalacija za pranje stonog posuđa kao i dovoljan broj ormara za smeštanje ovog posuđa biće predviđeni ukoliko pomoćne prostorije koje bi mogle postojati nisu direktno pored trpezarija.
 10. Gornje površine stolova i sedišta biće od materije koja odoleva vlazi, bez pukotina i koja se može lako čistiti.

Član 12.

1. Na svakom brodu biće predviđeni jedan ili više prostora dovoljne površine na otvorenoj palubi vodeći računa o veličini broda i brojnom stanju posade gde bi imali pristupa članovi posade dok nisu na službi.
2. Prostorije za odmor i zabavu oficira i nižeg osoblja biće smeštene na odgovarajućem mestu i pristojno nameštene. Ako osim trpezarija ovakve prostorije ne postoje, trpezarije će biti tako uređene i nameštene da ih mogu nadomestiti.

Član 13.

1. Sanitarne instalacije u dovoljnom broju, podrazumevajući lavaboe, kade i/ili tuševe, biće predviđene na svakom brodu.
2. Odvojeni WC-i biće instalirani u sledećem minimalnom broju:
 - a) na brodovima čija je nosivost ispod 800 tona - 3;
 - b) na brodovima čija je nosivost 800 tona ili više, ali manja od 3000 tona - 4;

c) na brodovima čija je nosivost 3000 tona ili više - 6;

d) na brodovima gde oficiri ili radiooperatori imaju zasebne prostorije za smeštaj biće predviđene sanitarne instalacije uz same prostorije za smeštaj ili u blizini.

3. Nacionalnim zakonodavstvom će se utvrditi raspodela klozeta prema različitim kategorijama posade u okviru odredaba tačke 4. ovog člana.

4. Sanitarne instalacije za sve članove posade koji nemaju smeštaj sa posebnim sanitarnim instalacijama biće predviđene za svaku kategoriju posade na sledeći način:

a) jedna kada i/ili jedan tuš za najviše 8 lica;

b) jedan WC za najviše 8 lica;

c) jedan lavabo za najviše 6 lica.

Ali, ako broj osoblja jedne kategorije premašuje bar za polovinu gornje brojke, tačan deljenik tog broja, taj višak se u vezi sa primenom ove odredbe može zanemariti.

5. Ako ukupan broj posade premaši 100 ili ako je reč o putničkim brodovima, koji obavljaju normalno putovanje u trajanju koje nije duže od 4 sata, nadležna vlast može da predvidi posebne odredbe ili smanjenje broja potrebnih sanitarnih instalacija.

6. Slatka voda, hladna i topla, ili sredstva za zagrevanje vode davaće se u svim zajedničkim prostorijama namenjenim za negu i čistoću. Nadležna vlast može odrediti, posle savetovanja sa organizacijama brodovlasnika i/ili organizacijama brodovlasnika i bona fide priznatim organizacijama pomoraca, maksimalnu količinu slatke vode koja se može zahtevati od brodovlasnika dnevno po čoveku.

7. Lavaboi i kada biće dovoljnih dimenzija i od odobrenog materijala, sa glatkom površinom, koji nije podložan pucanju, ljuštenju ili nagrivanju.

8. Provetravanje WC-a vršiće se direktnim dodirrom sa čistim vazduhom, nezavisno od svakog drugog dela prostorija za smeštaj.

9. Svaki WC biće po odobrenom modelu, snabdeven jakim rezervoarom za vodu, u ispravnom stanju i da se može posebno kontrolisati.

10. Odvodne cevi biće dovoljno velike i tako postavljene da se do minimuma svede rizik zapušavanja i da se lako mogu čistiti.

11. Sanitarne instalacije kojima treba da se koriste više od jednog lica biće saobrazne sledećim propisima:

a) obložni materijal palube biće od trajnog materijala lakog za čišćenje i nepromočivog. On će biti snabdeven efikasnim sistemom za oticanje vode;

b) pregrade će biti od čelika ili svakog drugog materijala koji je odobren i nepromočiv bar do visine od 0,23 m (9 coli) od poda;

c) prostorije će biti dovoljno osvetljene, zagrejane i provetrene;

d) WC-i će biti smešteni na mestima lako pristupačnim iz spavaonica i prostorija za negu i čistoću, ali će biti od njih odvojeni; oni neće biti direktno okrenuti spavaonicama niti u prolazu koji će biti jedini prilaz između spavaonica i WC-a. Ipak, ovo poslednje se neće moći primeniti na WC-e koji su smešteni između dve spavaonice u koje je smešteno najviše 4 lica;

e) ukoliko je više WC-a instalirano u istoj prostoriji, oni će biti dovoljno zagrađeni radi obezbeđenja i izolacije.

12. Na svakom brodu biće predviđena sredstva za pranje i sušenje rublja u proporciji koja odgovara brojnomo stanju posade i normalnom trajanju putovanja.

13. Za pranje će biti dovoljno korita sa uređajem za oticanje vode koja se mogu instalirati u prostorijama za čistoću, ukoliko nije moguće urediti zasebnu perionicu. Korita će biti snabdevena dovoljnom količinom slatke tople i hladne vode. U nedostatku tople vode biće predviđena sredstva za zagrevanje vode.

14. Sredstva za sušenje biće uređena u prostoriji koja je odvojena od spavaonica i trpezarija i koja će biti dovoljno provetrena, zagrejavana i snabdevena konopcima i drugim uređajima za takve prostorije.

Član 14.

1. Biće predviđena zasebna ambulanta na svakom brodu koji ukrca 15 ili više članova posade i koji putuje duže od 3 dana. Nadležna vlast može da odobri i odstupanja od ove odredbe u pogledu brodova koji vrše obalsku plovidbu.

2. Ambulanta će biti smeštena tako da bude pristupačna, da lica u njoj budu udobno smeštena i da po svakom vremenu mogu dobiti potrebnu negu.

3. Ulaz, ležišta, osvetljenje, provetravanje, grejanje i instalacije vode biće tako uređeni da mogu da obezbede komfor i olakšaju lečenje bolesnika.

4. Broj ležišta u ambulanti propisaće nadležne vlasti.

5. Korisnici ambulante će imati za isključivu upotrebu WC koji će pripadati samoj ambulanti ili će biti smešteni u njenoj najbližoj okolini.

6. Biće zabranjeno da se ambulanta upotrebljava za ma šta drugo sem za eventualno lečenje bolesnika.

7. Svaki brod koji nema lekara mora da bude snabdeven sandukom za lekove, odobrenog tipa, sa lako razumljivim uputstvima.

Član 15.

1. Dovoljan broj ostava za odeću, sa dovoljnim provetravanjem, namenjenih za ostavljanje nepromočive odeće nalaziće se izvan spavaonica ali će im biti lako pristupačne.

2. Na svakom brodu čija je nosivost preko 3000 tona biće uređena jedna prostorija za osoblje palube i jedna za mašinsko osoblje koje će biti nameštene tako da svaka od njih služi kao kancelarija.

3. Na brodovima koji redovno pristižu u luke gde ima komaraca biće učinjeno što je potrebno za zaštitu prostorija za smeštaj posade, stavljanjem mreže protiv komaraca na prozore, otvore za provetravanje i vrata koja gledaju na otvorenu palubu.

4. Svaki brod koji redovno odlazi u tropske krajeve ili u Persijski zaliv ili ka tim predelima biće snabdeven tendama koje se mogu staviti na otvorenu palubu neposredno iznad prostorija za smeštaj posade, kao i na delove palube koji su otkriveni i služe za odmor.

Član 16.

1. Ako su u pitanju brodovi na koje se odnosi tačka 5. [člana 10](#) , nadležna vlast može, u odnosu na članove posade o kojima je tu reč, da izmeni uslove utvrđene u prethodnim članovima, ukoliko je potrebno, da bi se vodilo računa o nacionalnim navikama i običajima; posebno, ona može da preduzme naročite mere u pogledu, s jedne strane, broja lica koja koriste spavaonice, a s druge strane, u pogledu uređaja trpezarija i sanitarnih instalacija.

2. Menjajući ovako utvrđene uslove, nadležna vlast će morati da poštuje odredbe tač. 1. i 2. [člana 10](#). i minimalne površine navedene u tački 5. člana 10. predviđene za osoblje.

3. Na brodovima gde je jedna kategorija posade sastavljena od lica čije su nacionalne navike i običaji vrlo različiti, biće predviđene zasebne i odgovarajuće spavaonice i druge prostorije za stanovanje koliko je potrebno da bi se udovoljilo potrebama različitih kategorija.

4. Kad su u pitanju brodovi pomenuti u tački 5. [člana 10](#) , ambulante, trpezarije i sanitarne instalacije će biti zavedene i održavane, što se tiče njihovog broja i praktične koristi, na isti način kao i na drugim brodovima sličnog tipa koji su registrovani u istoj zemlji.

5. Saglasno odredbama ovog člana, prilikom izrade specijalnih pravilnika, nadležna vlast će konsultovati bona fide priznate zainteresovane organizacije pomoraca i organizacije brodovlasnika i/ili brodovlasnika koji ih zapošljavaju.

Član 17.

1. Prostorije za smeštaj posade biće održavane u čistom stanju i u pristojnim stambenim uslovima. One neće služiti kao mesto za smeštaj robe ili hrane koja nije lična svojina lica koja su tu smeštena.

2. Zapovednik ili oficir koga ovaj bude specijalno odredio u tom cilju, praćen jednim ili više članova posade, vršiće u razmacima od najviše jedne nedelje pregled svih prostorija koje služe za smeštaj posade: rezultati pregleda podnosiće se pismeno.

Deo IV

PRIMENJIVANJE KONVENCIJE NA POSTOJEĆE BRODOVE

Član 18.

1. Pod rezervom odredaba tačkaka 2, 3. i 4. ovog člana, ova konvencija će se primenjivati na brodove čija je donja osovina (kobilica) postavljena posle stupanja na snagu Konvencije za teritoriju na kojoj je brod registrovan.

2. U slučaju kad je brod potpuno završen na dan kad ova konvencija stupi na snagu u zemlji gde je brod registrovan a ne odgovara propisima iz III dela ove konvencije, nadležna vlast će moći, posle konsultovanja sa organizacijama brodovlasnika i/ili brodovlasnika i bona fide priznatih organizacija pomoraca, da zahteva da se na brodu, da bi se odgovorilo propisima Konvencije, izvrše izmene za koje smatra da su moguće, vodeći računa o praktičnim problemima koji će se pojaviti kad:

a) brod bude ponovno registrovan;

b) budu učinjene značajne izmene u strukturi ili velike opravke na brodu zbog unapred utvrđenog plana, a ne zbog nekog nesrećnog slučaja ili hitnosti.

3. Kad je reč o brodu koji je u izgradnji i/ili u prepravci na dan stupanja na snagu ove konvencije za teritoriju na kojoj je registrovan, nadležna vlast će moći, posle konsultovanja sa organizacijama brodovlasnika i/ili brodovlasnika i bona fide priznatih organizacija pomoraca, da zatraži da se na brodu izvrše izmene koje bi ona smatrala mogućim da bi se odgovorilo propisima Konvencije, vodeći računa o praktičnim problemima koji će se pojaviti; ove izmene će predstavljati definitivnu primenu odredaba Konvencije ako se ne pristupi novom registrovanju broda.

4. Kad je neki brod - ukoliko nije reč o brodu pomenutom u paragrafima 2. i 3. ovog člana ili na koji bi se mogla primeniti ova konvencija u toku izgradnje - ponovno registrovan na istoj teritoriji posle dana stupanja na snagu ove konvencije, nadležna vlast će moći, posle konsultovanja sa organizacijama brodovlasnika i/ili brodovlasnika i bona fide priznatih organizacija pomoraca da zahteva da se na brodu, radi toga da bi odgovorile propisima Konvencije, izvrše izmene koje smatra mogućim, vodeći računa o praktičnim problemima koji će se pojaviti. Ove izmene će predstavljati definitivnu primenu odredaba Konvencije sve dok se ne pristupi novom registrovanju broda.

Deo V**ZAVRŠNE ODREDBE****Član 19.**

Ništa iz ove konvencije neće uticati na bilo koji zakon, presudu, običaj ili sporazum između brodovlasnika i pomoraca koji obezbeđuju bolje uslove nego što su uslovi predviđeni ovom konvencijom.

Član 20.

Ratifikacije ove konvencije će se saopštiti generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada koje će on registrovati.

Član 21.

1. Ova konvencija će vezivati samo države članice Međunarodne organizacije rada čiju je ratifikaciju registrovao generalni direktor.

2. Ova konvencija će stupiti na snagu šest meseci posle dana registrovanja ratifikacija sedam od sledećih zemalja: Sjedinjenih Američkih Država, Argentine, Austrije, Belgije, Brazilije, Kanade, Čilea, Kine, Danske, Finske, Francuske, Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Severne Irske, Grčke, Indije, Irske, Italije, Norveške, Holandije, Poljske, Portugalije, Švedske, Turske i Jugoslavije, podrazumevajući da najmanje četiri od ovih sedam zemalja treba svaka da poseduje trgovačku mornaricu od najmanje milion tona bruto nosivosti. Ova odredba ima za cilj olakšavanje, podstrekavanje i ubrzavanje ratifikacije ove konvencije od strane država članica.

3. Na taj način, ova konvencija će stupiti na snagu za svaku državu članicu šest meseci posle registrovanja njene ratifikacije.

Član 22.

1. Svaka država članica koja je registrovala ovu konvenciju može je otkazati po isteku perioda od deset godina od dana prvobitnog stupanja Konvencije na snagu, aktom dostavljenim generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada koji će on registrovati. Otkaz će početi da proizvodi dejstvo tek godinu dana posle registrovanja.

2. Svaka država članica koja je registrovala ovu konvenciju i koja se u roku od godine dana posle isteka roka od deset godina pomenutog u prethodnom stavu, ne bude koristila pravom otkaza predviđenim ovim članom biće vezana za novi period od deset godina, a zatim će moći otkazati ovu konvenciju po isteku svakog perioda od deset godina pod uslovima predviđenim ovim članom.

Član 23.

1. Generalni direktor Međunarodnog biroa rada saopštiće svim državama članicama Međunarodne organizacije rada registrovanje svih ratifikacija i otkaza koje mu budu dostavile članice Organizacije.

2. Saopštavajući državama članicama Organizacije registrovanje poslednje ratifikacije potrebne za stupanje Konvencije na snagu, Generalni direktor će skrenuti pažnju članicama Organizacije na datum kad će ova konvencija stupiti na snagu.

Član 24.

Generalni direktor Međunarodnog biroa rada će dostaviti generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija, u cilju registrovanja, saglasno članu 102. Povelje Ujedinjenih nacija, potpuna obaveštenja u vezi sa svim ratifikacijama i svakim aktom otkazivanja koje bude registrovao saglasno prethodnim članovima.

Član 25.

Po isteku svakog perioda od deset godina, računajući od stupanja na snagu ove konvencije, Administrativni savet Međunarodnog biroa rada treba da podnese Generalnoj konferenciji izveštaj o primeni ove konvencije i da odluči

da li treba uneti u dnevni red Konferencije pitanje njene potpune ili delimične revizije.

Član 26.

1. U slučaju da Konferencija usvoji novu konvenciju kojom se potpuno ili delimično revidira ova konvencija, i ukoliko ova konvencija ne odredi drukčije:

a) ratifikacija od strane jedne države članice nove revidirane konvencije povlači sobom punopravno, bez obzira na gornji [član 22](#), momentalni otkaz ove konvencije pod uslovom da je nova revidirana konvencija stupila na snagu;

b) počev od dana stupanja na snagu nove revidirane konvencije ova konvencija prestaje da bude otvorena za ratifikaciju od strane država članica.

2. Ova konvencija će u svakom slučaju ostati na snazi po svome obliku i sadržini za države članice koje su je ratifikovale i koje ne budu ratifikovale revidiranu konvenciju.

Član 27.

Francuski i engleski tekst ove konvencije su podjednako punovažni.

Član 2.

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SFRJ".

R.	s.	br.	29
10.	marta	1966.	godine

Beograd
Savezno izvršno veće
Predsednik,
Petar Stambolić, s. r.

NAPOMENA EKSPERT-a:

^[1] Tekst na francuskom jeziku nije prikazan.